

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 10C/128/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713203696
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Júlia Stuhlmann – Podobová
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2014:3713203696.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, samosudca Mgr. Júlia Stuhlmann-Podobová, v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., IČO 26 429 705, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., IČO 36 864 421, Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi I. I., T.. XX. X. XXXX, H. W. XXX , v konaní o zaplatenie 155,73 € s prísl., takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a** .

Odporcovi súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd zaviazal odporcu uhradiť mu sumu 155,73 € spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne
zo sumy 829,17 € od 10.3.2010 do 8.2.2012, čo predstavuje 1453,10 Eur
zo sumy 805,88 € od 9.2.2012 do 8.3.2012, čo predstavuje 58,43 Eur
zo sumy 788,92 € od 9.3.2012 do 9.4.2012, čo predstavuje 63,11 Eur
zo sumy 756,19 € od 10.4.2012 do 8.5.2012, čo predstavuje 54,82 Eur
zo sumy 712,18 € od 9.5.2012 do 10.6.2012, čo predstavuje 58,76 Eur
zo sumy 644,49 € od 11.6.2012 do 8.7.2012, čo predstavuje 45,11 Eur
zo sumy 495,19 € od 9.7.2012 do 8.8.2012, čo predstavuje 38,38 Eur
zo sumy 443,17 € od 9.8.2012 do 9.9.2012, čo predstavuje 35,45 Eur
zo sumy 411,18 € od 10.9.2012 do 8.10.2012, čo predstavuje 29,81 Eur
zo sumy 306,46 € od 9.10.2012 do 8.11.2012, čo predstavuje 23,75 Eur
zo sumy 225,68 € od 9.11.2012 do 9.12.2012, čo predstavuje 17,49 Eur
zo sumy 217,17 € od 10.12.2012 do 10.2.2013, čo predstavuje 34,20 Eur
zo sumy 155,73 € od 11.2.2013 do zaplatenia

a úrokom z omeškania vo výške 6 % ročne
zo sumy 829,17 € od 3.8.2010 do 8.2.2012, čo predstavuje 75,86 Eur
zo sumy 805,88 € od 9.2.2012 do 8.3.2012, čo predstavuje 3,84 Eur
zo sumy 788,92 € od 9.3.2012 do 9.4.2012, čo predstavuje 4,15 Eur
zo sumy 756,19 € od 10.4.2012 do 8.5.2012, čo predstavuje 3,60 Eur
zo sumy 712,18 € od 9.5.2012 do 10.6.2012, čo predstavuje 3,86 Eur
zo sumy 644,49 € od 11.6.2012 do 8.7.2012, čo predstavuje 2,97 Eur
zo sumy 495,19 € od 9.7.2012 do 8.8.2012, čo predstavuje 2,52 Eur
zo sumy 443,17 € od 9.8.2012 do 9.9.2012, čo predstavuje 2,33 Eur
zo sumy 411,18 € od 10.9.2012 do 8.10.2012, čo predstavuje 1,96 Eur

zo sumy 306,46 € od 9.10.2012 do 8.11.2012, čo predstavuje 1,56 Eur
zo sumy 225,68 € od 9.11.2012 do 9.12.2012, čo predstavuje 1,15 Eur
zo sumy 217,17 € od 10.12.2012 do 10.2.2013, čo predstavuje 2,25 Eur
zo sumy 155,73 € od 11.2.2013 do zaplattenia.

Uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 28.1.2009 na zmenkovú sumu 829,17 €, pričom odporca sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z tejto sumy od 10.3.2010. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. ako indosant predložila odporcovi zmenku k zaplatteniu, ktorú však neuhradil a preto navrhovateľ žiadal, aby ho súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom. Súd vo veci rozhodol Rozsudkom zo dňa 24.9.2013 č.k. 10C 128/2013-50, ktorým návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Uznesením Krajského súdu Trenčín č.k. 4Co 1050/2013-73 zo dňa 27.6.2014 bol citovaný rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu, že navrhovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd vyslovil názor, že v ďalšom konaní, je súd oprávnený vykonávať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci. Toto dokazovanie však musí vykonať spôsobom zaručujúcim účastníkom právo na vyjadrenie k dôkazom. Pokiaľ sa bude jednať o dôkazy, ku ktorých vykonaniu pristúpi bez návrhu účastníkov, musí účastníkov pred rozhodnutím vo veci oboznámiť, k akým rozhodujúcim skutočnostiam mieni dokazovanie vykonať a aké dôkazy mieni oboznámiť. Listinné dôkazy je povinný súčasne účastníkom zaslať a následne musí účastníkom umožniť vyjadriť sa k takémuto oboznámeniu a dôkazom. Právnymi názormi odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný. Dňa 25.8.2014 súd oznámil účastníkom, že mieni vykonať dokazovanie k okolnostiam kauzy zmenky, za týmto účelom pristúpil k vykonaniu dôkazov bez návrhu účastníkov a pripojil z exekučného spisu vedeného na Okresnom súde Považská Bystrica sp.zn. 6Er 118/2010 listinné dôkazy, a to Zmluvu o úvere č. 3203953 a Všeobecné obchodné podmienky poskytnutia úveru. Zároveň súd zaslal účastníkom uvedené listinné dôkazy a umožnil vyjadriť sa k nim.

Navrhovateľ dňa 5.9.2014 súdu doručil vyjadrenie, v ktorom uviedol, že súd má postupovať podľa procesných pravidiel Nariadenia č. 861/2007 a neaplikovať prednostne vnútroštátne právo. Poukázal na skutočnosť, že žiaden z účastníkov dokazovanie úverovou zmluvou nenavrhol. V zmysle § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Zároveň uviedol, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový vzťah. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Zákon dáva možnosť dlžníkovi podať námietku proti majiteľovi, dlžník musí preukázať, že išlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím právom. V danej veci bola navyše zmenka prevedená na iného majiteľa, preto dlžník musí preukázať že nový majiteľ bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nedbanlivosťou. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby odporca ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky. Skutočnosť, že zmenková suma vyplnená do zmenky presahoval maximálnu zmenkovú sumu upravenú v § 4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z. v dôsledku čoho bola vyplnená v rozpore so zákonom, mohla mať za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky. Poukázal na skutočnosť, že záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Nie je preto možné súhlasiť s názorom okresného súdu, že sú závislé na úverovom vzťahu. Súd je preto oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť.

Odporca sa k zaslaným listinným dôkazom nevyjadril.

Súd vo veci v zmysle čl. 5 bodu 1 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 konal bez nariadenia ústneho pojednávania a vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, zmenky, Zmluvy o úvere č. 3203953, Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru pripojených z exekučného spisu tunajšieho súdu č.k. 6 Er 118/2011, písomného vyjadrenia odporcu zo dňa 4.12.2013 a zistil nasledovné:

Odporca dňa 28. 1. 2009 uzatvoril s právnym predchodcom navrhovateľa, spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. zmluvu o úvere č. 3203953, na základe ktorej spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporcovi ako fyzickej osobe úver vo výške 450,- €, ktorý sa odporca zaviazal spolu s poplatkom vo výške 438- € vrátiť v 12 mesačných splátkach po 74,- € mesačne počnúc dňom 15. 2. 2009.

Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len VPPÚ vyhotovené ako formulár. Podľa čl. 17 VPPÚ na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

V zmysle daných Všeobecných obchodných podmienok bol peňažný záväzok zabezpečený neúplnou zmenkou /blankozmenkou/ vystavenou dňa 28.1.2009, kde spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako remitent a odporca ako vystaviteľ. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ s lehotou splatnosti „na platenie predložiť“ v lehote 4 rokov od vystavenia“.

Vzhľadom na to, že odporca úver nesplácal riadne a včas, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný, vyplnila spoločnosť Pohotovosť zmenku v zmysle dohody o vyplnení zmenky na sumu 829,17 Eur a zmenkový úrok vo výške 0,25% denne od 10.3.2010 do zaplatenia. Pôvodný majiteľ zmenky, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. následne indosovala zmenku na terajšieho navrhovateľa.

Odporca zaplatil 673,44Eur.

Podľa čl. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“) toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

Podľa čl. 3 bodu 1 Nariadenia na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa čl. 5 bodu 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadá niektorá zo strán.

Podľa čl. 19 Nariadenia pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa vedie konanie.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods.3, 4 Občianskeho zákonníka Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. (2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. 8) Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Najdôležitejším kritériom na posúdenie, či v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu alebo nie, je kritérium zmluvných strán a ich podnikateľskej činnosti, teda skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, pričom spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Zo zmluvy o úvere mal súd za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporcovi pri podpise zmluvy úver, ktorý sa odporca zaviazal vrátiť podľa dojednaných podmienok. Je nepochybné, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a odporca nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Ich vzťah je vzťahom dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka a treba naň aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zmluva o úvere bola odporcovi predložená už vo vopred, dodávateľom pripravenom, predtlačenom formulári, teda bez možnosti odporcu, akokoľvek zasiahnuť do podmienok poskytnutia úveru. Súd tak má za to, že posudzovaná zmluva o úvere spadá do kategórie spotrebiteľských zmlúv v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bod 20 VPPÚ síce obsahuje klauzulu, „že na všetky právne vzťahy založené zmluvou o úvere sa použijú ustanovenia Obchodného zákonníka“ v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, avšak súd má za to, že táto klauzula obchádza ustanovenia § 52 ods. 2, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka o nemožnosti odchýliť sa v neprospech spotrebiteľa od výhodnejšej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, a je preto ex lege neplatná.

Ďalej bolo potrebné sa vysporiadať s otázkou, či predmetnú spotrebiteľskú zmluvu možno podriať režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V zmysle § 3 ods. 1, 2 cit. zák. je veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Účel poskytnutých peňažných prostriedkov na výkon zamestnania tak, ako je zaškrtnuté v predtlačí textu zmluvy o úvere, nie je v konaní preukázaný a odporca takýto účel poskytnutia úveru v priebehu konania spochybnil. Dôkazné bremeno pritom je na ťarchu toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda veriteľa. Bezpečným preukázaním tejto skutočnosti pritom nemôže byť len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy o poskytnutí úveru na výkon zamestnania, ktorý

je neurčitý a neposkytuje odpoveď na otázku, aké je zamestnanie spotrebiteľa a aký konkrétny súvis malo s týmto povolaním či predmetom činnosti spotrebiteľa uzavretie príslušnej zmluvy. V uvedenom zmysle však oprávnený svoju dôkaznú povinnosť nesplnil, preto súd konštatoval, že takto neurčité vymedzenie účelu poskytnutia úveru v konkrétnej veci „na výkon zamestnania“ v spojení s nedostatkom akýchkoľvek ďalších dôkazov zo strany oprávneného má rovnaký dopad, ako keby v zmluve nebol jej účel vymedzený vôbec. Preto súd na daný právny vzťah aplikoval i ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

V danom prípade bola zmenka vystavená ako zabezpečovací prostriedok pôvodného právneho vzťahu, ktorý má povahu spotrebiteľského vzťahu. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v §4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Posledná právna úprava v § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje. S otázkou či ide o nárok navrhovateľa uplatňovaný zo zmenky alebo nárok z tzv. kauzy, v ktorej mala zmenka len zabezpečovací charakter sa vysporiadal v danej veci aj Krajský súd Trenčín, keď v Uznesení č.k. 8 Ncb 146/2013-25 zo dňa 6.6.2013 ustálil, že na konanie vo veci je príslušný okresný súd. Poukázal na to, že je túto kolíziu potrebné riešiť v súlade s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Rovnako tak je súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý v Uznesení č.k. 4Co 1050/2013-73 zo dňa 27.6.2014 uviedol, že „v ďalšom konaní nie je vykonanie dôkazov úverovou zmluvou a jej všeobecnými obchodnými podmienkami, prípadne aj inými dôkaznými prostriedkami vylúčené.... dokazovanie k otázkam zmenkovej zmluvy - kauzy zmenky je tak z hľadiska jeho dôvodu prípustné. V ďalšom konaní je súd prvého stupňa oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci....ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Pri právnom posúdení týchto zistení sa bude riadiť vyššie uvedenými právnymi závermi o dopade prípadnej neplatnosti kauzy zmenky na uplatnené plnenia zo zmenky.“ V citovanom uznesení sa krajský súd vyčerpávajúco vysporiadal aj so všetkými ostatnými opakovane uplatňovanými námietkami navrhovateľa, ktoré uvádza vo svojom vyjadrení zo dňa 3.9.2014, súdu doručené dňa 5.9.2014, kde odvolací súd vyslovil, že súd je oprávnený vykonávať ďalšie dokazovanie (aj keď to účastníci nenavrhl) za účelom odstránenia pochybností vyplývajúcich priamo z najvýznamnejšieho dôkazu predloženého navrhovateľom, teda zo zmenky, ďalej že súd je oprávnený skúmať kauzu po indosamente, teda po prevode zmenky rubopisom, keďže v opačnom prípade by došlo k významnému oslabeniu právneho postavenia spotrebiteľa, čo by bolo v rozpore s právnou úpravou spotrebiteľského práva. Uvedenými právnymi názormi odvolacieho súdu je prvostupňový súd viazaný.

Hľadisko ochrany spotrebiteľa je prioritné i vzhľadom na upozornenia Európskej komisie na praktiky existujúce v sektore spotrebiteľských úverov so zameraním na uplatňovanie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa.

S poukazom na tieto skutočnosti, keďže sa spotrebiteľská právna úprava má kogentný charakter, súd ex offo skúmal podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť práve vo vzťahu k spotrebiteľovi. Následne súd vyhodnotil zmluvné dojednanie, dohodu o vyplnení zmenky, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

V zásade je potrebné uviesť, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy, za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods.6, nevylučovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru a to za len za určitých, presne stanovených podmienok: len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne

30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. V tomto prípade však oprávnený vyplnil zmenku na sumu niekoľkonásobne vyššiu než 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Na základe uvedeného, súd vyhodnotil dohodu o vyplnení zmenky v bode 17 VPPÚ ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/, o/ Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Podľa tohto dojednaní povinná vystaví zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom chýbajúce údaje môže vyplniť oprávnený ako remitent. Zmenkovú sumu vyplní oprávnený v rozsahu všetkých peňažných nárokov oprávneného voči povinnému, ktoré podľa uváženia oprávneného vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. o/ Občianskeho zákonníka. Zmenkové úroky naoktrojované vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy slúžia ako sankcia za oneskorenie platby. Vzhľadom na ich výšku (91,25% ročne) ide nepochybne o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Za situácie, keď ide o spotrebiteľský vzťah, zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky mení tento zmluvný vzťah na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa. Zároveň je zřejmé, že oprávnený ako dodávateľ mal znenie dohody o vyplnení zmenky vopred pripravené vo všeobecných zmluvných podmienkach, ktorých obsah povinný nemohol pred uzavretím zmluvy ovplyvniť a ktoré používa oprávnený vo všetkých prípadoch.

Z uvedených dôvodov súd musel dohodu o vyplnení zmenky vyhodnotiť ako neprijateľnú, a tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Keďže zmenka vychádzala z dohody o vyplnení zmenky, ktorú súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku upravenú v neprospech spotrebiteľa, a z tohto dôvodu ide o dojednanie neplatné, celé plnenie, ktoré navrhovateľ žiadal priznať súdom je potom v rozpore so zákonom (§ 52 ods. 2, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch) a teda právom nedovolené, a preto súd zamietol návrh navrhovateľa v celom rozsahu.

Odporcovi ako úspešnému účastníkovi prináleží v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. náhrada trov konania. Keďže mu však žiadne trovy konania nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba doložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. musí obsahovať označenie rozhodnutia proti ktorému odvolanie smeruje, v čom vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolávateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 alebo tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností alebo tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam alebo tým, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) alebo tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.